

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Urtos/7/2023
Identifikačné číslo spisu:	4023200284
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4023200284.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Krč - Šeberu, v trestnej veci odsúdeného W. B., v konaní o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 26. septembra 2023, o sťažnosti odsúdeného W. B. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 8. augusta 2023, sp. zn. 1Ntc/19/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku z r u š u j e napadnuté uznesenie v celom rozsahu a súdu prvého stupňa ukladá, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „súd I. stupňa“) rozhodol tak, že podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona žiadosť odsúdeného W. B., narodeného 28. júna 1983, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 20. septembra 2022, spisová značka 1Ntc/23/2022 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. novembra 2022, spisová značka 5Urto/6/2022, vo výmere troch rokov a šiestich mesiacov zamietol.

Proti tomuto uzneseniu, v zákonom stanovenej lehote, riadne a včas podal odsúdený W. B. (ďalej tiež „odsúdený“ alebo „sťažovateľ“), sťažnosť.

V písomných dôvodoch podanej sťažnosti uviedol, že žiada o znovu prehodnotenie rozhodnutia krajského súdu, ako aj jeho (odsúdeného) žiadosti o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože svojím správaním, či už vo výkone trestu na území Rakúskej republiky, alebo aj počas jeho pokračovania na Slovensku, a to či už po stránke pracovnej vo výkone trestu, tak aj svojím správaním, preukázal svoju nápravu s tým, že jeho postoj k trestnej činnosti do budúcnosti je negatívny, chce naozaj viesť riadny život, zamestnať sa a vyhýbať sa protiprávnemu konaniu, chce dokázať súdu na slobode svoju nápravu, a to aj v spojení s prípadnými uloženými opatreniami.

K sťažnosti odsúdeného sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra, ktorý po zrekapitulovaní rozhodnutia súdu I. stupňa, ako aj jeho dôvodov, uviedol, že sa stotožňuje so záverom Krajského súdu v Nitre v tom smere, že aj keď v hodnotení riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody je možné zistiť konštatovanie polepšenia odsúdeného, v žiadnom prípade však nemožno zároveň vzhľadom na jeho kriminálnu minulosť konštatovať, že je splnená aj druhá z materiálnych podmienok, a to skutočnosť, že od neho možno očakávať do budúcnosti vedenie riadneho života. Vyjadril názor, že pre zavŕšenie nápravy a prevýchovy odsúdeného je potrebné, aby W. B. vykonal celý rakúskym súdom uložený a slovenským súdom uznaný trest odňatia slobody. Zároveň poukázal na skutočnosť, že v prípade odsúdeného prichádza do úvahy aj vyslovenie neosvedčenia sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, a to vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Nové Zámky z 28. marca 2018, spisová značka 4T/77/2016.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť, ako i konanie tomuto výroku napadnutého uznesenia predchádzajúce a zistil, že napadnuté rozhodnutie je predčasné a pre nedostatok dôvodov aj nepreskúmateľné.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 415 ods. 1, veta prvá, Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí.

Súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody (§ 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov).

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený nemá automatický nárok. K podmiennečnému prepusteniu odsúdeného môže súd pristúpiť, len ak vykonané dokazovanie vedie k spoľahlivému záveru, že u odsúdeného boli splnené zákonom stanovené podmienky, a to tak formálneho, ako aj materiálneho charakteru. Formálnou podmienkou podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je vykonanie zákonom stanovenej časti uloženého trestu. Materiálnymi podmienkami je potrebné rozumieť v prvom rade preukázanie polepšenia odsúdeného a v druhom rade preukázanie skutočnosti, že je možné od odsúdeného dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Vo vzťahu k formálnym podmienkam podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody ohľadom uznaného trestu je nutné uviesť, že z hľadiska posúdenia dotknutého trestného činu ako prečinu, zločinu alebo obzvlášť závažného zločinu vo vzťahu k podmienke výkonu určitej časti trestu pri podmiennečnom prepustení (§ 66, § 67 Trestného zákona) je rozhodujúca právna kvalifikácia podľa cudzieho rozhodnutia (a týmto rozhodnutím kvalifikačne použitého zákona iného štátu), ktoré bolo uznané príslušným súdom Slovenskej republiky, a to z hľadiska kritérií uvedených v § 10 a v § 11

Trestného zákona (forma zavinenia a trestná sadzba trestu odňatia slobody). [Rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 13/2016].

Súd I. stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia síce konštatuje, že odsúdený vykonáva trest odňatia slobody za prečin, avšak bez uvedenia akýchkoľvek dôvodov, na podklade ktorých by bolo možné k takémuto záveru dospieť. Krajský súd totiž v dôvodoch svojho rozhodnutia neuvádza zo spáchania akého trestného činu bol odsúdený uznaným cudzím rozhodnutím uznaný vinným, či išlo o trestný čin úmyselný alebo nedbanlivostný a aký trest odňatia slobody (v akej výške) mu bolo možné podľa právneho poriadku štátu pôvodu (Rakúskej republiky) uložiť. Za takejto situácie je potom rozhodnutie súdu I. stupňa v časti posúdenia splnenia formálnych podmienok pre podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné.

Z predloženého spisu je zrejmé, že odsúdený v prejednávanej veci vykonáva trest odňatia slobody vo výmere troch rokov a šiestich mesiacov, na území Slovenskej republiky od 17. februára 2023 s tým, že do výkonu tohto trestu mu bol započítaný výkon väzby v Rakúskej republike od 21. septembra 2021 do 5. apríla 2022 a výkon trestu v Rakúskej republike od 5. apríla 2022 do 17. februára 2023 (súd I. stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia nesprávne uvádza dátum odovzdania odsúdeného na výkon trestu na územie Slovenskej republiky 17. február 2022, keďže z obsahu spisu vrátane správy o nastúpení výkonu trestu na území Slovenskej republiky je zrejmé, že k tomu došlo až 17. februára 2023, pokiaľ v uznesení o započítaní väzby je uvedený dátum 17. február 2022, ide o zrejmú nesprávnosť, ktorú vyššia súdna úradníčka napokon v poradi druhým opravným uznesením opravila).

Zo správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou plynie, že dotknutý ústav hodnotí správanie odsúdeného od 14. marca 2023, teda za dobu ani nie 5 mesiacov ku dňu rozhodovania súdu I. stupňa, pritom odsúdený v Rakúskej republike vykonal časť trestu odňatia slobody v rozsahu cca a jedného roka a piatich mesiacov a ďalší cca mesiac sťažovateľ vykonal ešte na území Slovenskej republiky v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Bratislave. Hodnotením správania odsúdeného po dobu cca jedného roka a šiestich mesiacov, teda podstatnej časti výkonu trestu odňatia slobody Krajský súd nedisponoval, pritom pre spoľahlivý záver v tom smere, či odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody preukázal polepšenie a či možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, je potrebné na podklade vykonaného dokazovania posúdiť celú dobu doteraz vykonaného trestu, teda už viac ako dvoch rokov.

Hodnotenie správania sa odsúdeného počas ani nie štvrtiny (cca 5 mesiacov) výkonu trestu z celkovej doby jeho doterajšieho výkonu (cca 2 rokov) pre spoľahlivý vyššie uvedený záver (či sa odsúdený polepšil a či možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život), nestačí.

Bolo preto úlohou krajského súdu vyžiadať si hodnotenie správania sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody od Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou aj za obdobie jeho pobytu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava, keďže podklady súvisiace so správaním sa odsúdeného aj v tomto ústave by mali byť súčasťou osobného spisu odsúdeného, ale hlavne od príslušného rakúskeho ústavu, v ktorom odsúdený vykonával trest odňatia slobody (podstatnú jeho časť) v Rakúskej republike (komunikácia s orgánmi Rakúskej republiky ani v tomto smere v zásade nie je problematická).

Zároveň nepresvedčivo vyznieva záver Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou (ďalej tiež „ústav“) v tom smere, že u odsúdeného bolo zistené nízke riziko recidívy, pritom v odpise registra trestov má sťažovateľ 8 záznamov, čo by skôr svedčalo o jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, obdobne tak v hodnotení dotknutého ústavu absentuje zhodnotenie postoja sťažovateľa k trestnej činnosti. Zástupca ústavu na verejnom zasadnutí, konanom o návrhu odsúdeného na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, spomínané hodnotenie nijakým spôsobom nedoplnil a krajský súd tieto nejasnosti ponechal bez povšimnutia a bez doloženia zástupcu ústavu v tomto smere, či vyžiadania si doplnenia správy ústavu.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a súdu I. stupňa uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Až po doplnení dokazovania v naznačenom smere bude môcť Krajský súd v Nitre uzavrieť, či u odsúdeného boli splnené materiálne podmienky pre jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, a teda či odsúdený plnením svojich povinností vo výkone trestu a svojím správaním skutočne preukázal polepšenie a či možno od neho v budúcnosti očakávať vedenie riadneho života.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyselne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.